

Placidus Šarkauskas (1871-1919) – kunigas, knygnešys

Placidus Šarkauskas gimė 1871 m. gegužės 15 d. Raseiniuose. Mokėsi Palangos progimnazijoje, baigė Vilniaus kunigų seminariją. Į kunigus išventintas 1898 m. ir paskirtas dirbti Giedraičių parapijoje, vėliau buvo perkeltas į Švenčionis. Nuo 1898 m. iki 1902 m. P. Šarkauskas buvo Švenčionių vikaras. 1894 m. kun. P. Šarkauskas suorganizavo lietuviškų draudžiamųjų raštų gabenimą iš Prūsijos ir jų platinimą visoje apylinkėje. Jis sudarė slaptą spaudos platinimo štabą. Kunigui talkino 2 parapijiečiai: Adomas Padleckas iš Trebučių kaimo ir Stanislovas Vaiškūnas iš Kurpių kaimo. Tokiu būdu apylinkėse ėmė skliti elementoriai, katekizmai, maldaknygės, brošiūros, laikraščiai. Kun. Placidus Šarkauskas, 1898 — 1903 m. organizavo knygnešystę, draudžiamų knygų gabenimą ir platinimą, bažnyčioje ir parapijiečių buityje diegė lietuvių kalbą. Jo vadovaudami švenčioniškiai baigė puikią darbo, kovos ir pasiaukojimo mokyklą. P. Šarkauskas pasižymėjo ypatingu atsargumu, todėl raštų pas platintojus bei artimuosius neslėpdavo. Dažniausiai uždrausta spauda buvo saugoma Vinciūnų vienkiemyje. 1902 m. sukėlus įtarimų caro valdžiai, P. Šarkauskas buvo perkeltas į Naričių (Baltarusija), o 1903 m. į Glubokoje parapiją (Baltarusija). Tais pačiais metais buvo perkeltas į Mielagėnų parapiją. Kunigas pamaldas vedė lietuvių kalba, rūpinosi parapijiečių švietimo reikalais, mokė maldų iš lietuviškų maldaknygių, suorganizavo pirmąjį lietuvišką chorą, kurio repertuare buvo ne tik bažnytinės, bet ir tautinės giesmės. 1912 m. Placidus Šarkauskas buvo perkeltas į Alavę (Alytaus raj.). Čia taip pat skleidė lietuvišką žodį bei priešinosi carinei valdžiai iki pat savo mirties 1919 m. balandžio 19 d.